

Микола ЛУКАЩУК,
кандидат педагогічних наук, методист
КЗВО «Рівненська медична академія»
Рівненської обласної ради

Валентина ЛУКАЩУК,
викладач інформатики
КЗВО «Рівненська медична академія»
Рівненської обласної ради

РОЛЬ ВЕБ-САЙТУ РІВНЕНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА

У статті охарактеризовано поняття «веб-сайт», «контент», «інформаційний ресурс». Представлено короткий аналіз структури офіційного веб-сайту Рівненської медичної академії, визначено основні критерії та принципи його створення, модернізації й наповнення контентом. Розкрито результати дослідження впливу інформаційного наповнення веб-сайту на процес формування професійної ідентичності майбутніх медичних працівників.

Ключові слова: веб-сайт, професійна ідентичність, інформаційний ресурс, медична академія, студенти-медики, майбутні медичні працівники.

В статті дана характеристика поняттям «веб-сайт», «контент», «информационный ресурс». Представлен краткий анализ структуры официального веб-сайта Ривненской медицинской академии, определены основные критерии и принципы его создания, модернизации и наполнения контентом. Раскрыты результаты исследования влияния информационного наполнения веб-сайта на процесс формирования профессиональной идентичности будущих медицинских работников.

Ключевые слова: веб-сайт, профессиональная идентичность, информационный ресурс, медицинская академия, студенты-медики, будущие медицинские работники.

The article presents the scientists' interpretations and our understanding of the concepts «website», «content» and «information resource». The analysis of the structure of the official site of the Rivne Medical Academy was conducted. The basic criteria and principles of its creation, updating and content filling are determined here. The results of the research of the influence of information content of the web-site on the process of formation of the professional identity of future medical workers are revealed.

Key words: web site, professional identity, information resource, medical academy, medical students, future medical staff.

Постановка проблеми. Сучасний темп розвитку інтернет-технологій неабияк впливає на різні сфери діяльності людини, що значною мірою коригує траєкторію прогресу людства в цілому. Інтернет-ресурси сьогодні є не лише джерелом отримання інформації та спілкування, а й дають можливість виконувати необхідні операції в банківській сфері, здійсненні покупок, навчанні, онлайн-бізнесі, фрілансі тощо. Сучасний веб-серфер привабливий насамперед для закладів освіти, оскільки серед інтернет-користувачів значна частка потенційних абітурієнтів, які, як і їх батьки, потребують достовірної інформації про умови вступу та навчання, організацію дозвілля, майбутню професійну діяльність, кадровий склад, здобутки закладу тощо. Крім абітурієнтів, активними відвідувачами сайту є теперішні студенти, а також викладачі закладу. Представницьку роль такого ресурсу в мережі Інтернет виконує офіційний сайт закладу освіти. Тому сучасний успішний заклад вищої освіти (ЗВО), зокрема й медичної, зобов'язаний не лише забезпечувати користувача необхідною інформацією через веб-сайт, а й ефективно використовувати всі його можливості, аби формувати професійну ідентичність медичного працівника, вдосконалюючи ефективність освітнього процесу, управління та контроль.

Ураховуючи жорстку конкуренцію на ринку надання освітніх послуг, офіційний веб-сайт займає провідні позиції поряд із телебаченням та іншими засобами масової інформації. Проте значна кількість медичних закладів освіти України не в повному обсязі використовує наявні можливості, формуючи таким чином не надто позитивні враження про власний заклад та спотворюючи його освітню діяльність. Основними причинами такого стану речей є нечітке розуміння призначення і функцій веб-сайту та постійне втручання осіб, які не є фахівцями в питаннях веб-дизайну та інтернет-технологій, у процес розробки й адміністрування (зазвичай функції розробника та адміністратора

сайту виконує викладач інформатики, лише в поодиноких випадках – фахівець зі створення сайтів).

Аналіз наукових досліджень і публікацій засвідчує, що інформаційно-комунікаційні технології у світі загалом достатньо інтегровані в освітній процес, однак в Україні спостерігається відчутне відставання не лише в питаннях наявного електронного освітнього контенту, а й створення ефективних офіційних веб-сайтів медичних закладів вищої освіти (МЗВО). Причина цього – в недостатній розробленості педагогами-дослідниками даної проблематики, а також у відсутності сучасних фахових наукових публікацій із цього питання.

Серед останніх наукових досліджень варто виокремити праці Н. Євдокимова [2] щодо основ оптимізації контенту, Н. Кононец [4] – про веб-сайт як інформаційний ресурс навчального закладу, а також А. Пелешчина [6] про позиціонування сайтів у глобальному інформаційному середовищі.

За таких умов дослідження ролі веб-сайту Рівненської медичної академії як інформаційного ресурсу у формуванні професійної ідентичності майбутнього медичного працівника є досить актуальним питанням.

На сьогодні нами не було виявлено наукових досліджень, де окреслено роль офіційного веб-сайту медичного закладу вищої освіти у формуванні професійної ідентичності майбутнього медичного працівника. Зважаючи на це, виникла необхідність теоретичного обґрунтування його ролі як інформаційного ресурсу в підготовці майбутніх медичних працівників середньої ланки.

Метою даної статті є розкриття ролі веб-сайту Рівненської медичної академії як інформаційного ресурсу у формуванні професійної ідентичності майбутнього медичного працівника.

Зважаючи на представлену в статті мету, основними її завданнями є:

- розкриття сутності понять «веб-сайт», «контент», «інформаційний ресурс»;
- визначення критеріїв та принципів щодо створення веб-сайту медичного закладу, його модернізації та наповнення контентом;
- аналіз результатів дослідження щодо впливу інформаційного наповнення веб-сайту на процес формування професійної ідентичності майбутніх медичних працівників.

Виклад основного матеріалу. Зародження інформаційного суспільства та стрімке впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій спричинили формування нового освітнього середовища, неодмінними складовими якого є веб-сайти освітніх установ. Зважаючи на те, що в Україні (за відсутності даних про АР Крим та окуповані території) станом на жовтень 2018 р. відсоток постійних користувачів мережі Інтернет складав 63% (20,8 млн осіб, старших 15 років) та наявність домашнього Інтернету у 65% (21,3 млн) населення [5], важливість представлення МЗВО в Глобальній мережі є очевидною.

Розуміння ролі офіційного веб-сайту як інформаційного ресурсу у формуванні професійної ідентичності майбутнього медичного працівника нерозривно пов'язане з розумінням сутності основоположних дефініцій, серед яких – «веб-сайт», «контент», «інформаційний ресурс».

Аналіз підходів щодо трактування поняття «веб-сайт» був проведений нами раніше [5], тому обмежимося лише нашим розумінням даного терміна. Таким чином, офіційний веб-сайт медичного закладу вищої

освіти – це його своєрідна візитна картка в мережі Інтернет, що являє собою сукупність веб-сторінок із повторюваним дизайном, поєднаних між собою за змістом та таких, що відображають освітній процес, діяльність якого спрямована на розвиток комунікації закладу освіти із соціально-економічним середовищем із метою розширення освітніх можливостей в інтересах особистості, суспільства та держави. Незважаючи на простоту роботи зі сторінками сайту, що відображаються на пристрої користувача, загалом він є досить складним із погляду створення та функціонування. Кожен сайт передбачає наявність таких складових: доменне ім'я, домашня (головна) сторінка, навігація, дизайн та контент. Із позиції користувача, контент – найважливіша річ, адже саме за ним на сайт заходять користувачі.

Портал української мови та культури «Словник. UA» поняття «контент» подає як «інформаційне наповнення чого-небудь» [9], тоді як на сайті «Школа інтернет-маркетингу» [10] воно представлено як збірний термін для будь-якої інформації, що міститься в інформаційному ресурсі. На нашу думку, під терміном «контент сайту» варто розуміти будь-яку інформацію (текст, графіка, анімація, відео, аудіо та ін.), що міститься на його сторінках, тобто все те, що користувач може побачити, почути, прочитати. Вважаємо, що контент насамперед має відповідати таким вимогам: бути інформаційно насиченим, релевантним (таким, що має відношення до чогось, відповідний чомусь), цікавим, корисним, компетентним, експертним (доступно розкривати складні поняття).

Щодо поняття «інформаційні ресурси», то до його тлумачення підходять також по-різному. Так, якщо у «Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» [8] «інформаційні ресурси» представлено як «систематизовану інформацію або знання, що мають цінність у певній предметній галузі та можуть бути використані людиною в її діяльності для досягнення певної мети», то в підручнику «Інформатика. 10 клас» [3] – як «зібрані людьми знання, призначені для соціального використання та зафіксовані на матеріальному носії». Нам особисто більше імпонує визначення, яке подають М. Денисенко, Т. Голубева, І. Колос, – «інформаційні ресурси – це впорядкована сукупність документальних даних і знань, відомостей, інформації, що призначені для задоволення інформаційних потреб користувачів та можуть бути використані для прийняття рішення» [1, с. 43].

Таким чином, зважаючи на представлені вище формулювання, офіційний сайт Рівненської медичної академії варто розглядати як інформаційний ресурс, контент якого спрямований на цільову аудиторію. В основу розробки офіційного веб-сайту покладено критерії та принципи, прописані у «Положенні про офіційний веб-сайт Рівненської медичної академії», дієвість яких було підтверджено у процесі чотирьох ґрунтовних модернізацій, проведених упродовж останніх 15-ти років.

Серед визначених нами критеріїв важливими є такі: веб-сайт – надійне джерело інформації; читабельність та зрозумілість; простота у використанні; доступність для всіх; повна функціональність на різних пристроях.

До основних принципів, покладених в основу проектування та розробки веб-сайту Рівненської медичної академії віднесемо: потреби користувача (абітурієнтів, студентів, викладачів, батьків); кооперація, циклічність, доступність, простота, цілісність, сервісний підхід.

Дизайн, а також інформаційні та сервісні послуги сайту формувалися залежно від потреб абітурієнтів та студентів, адміністрації закладу, керівників структурних підрозділів, методистів, батьків та були визначені в ході опитування.

При цьому використовувалися такі *принципи*:

- *кооперації* – важливий у використанні як готових програмних модулів, так і дизайнерських рішень;
- *циклічності* – характеризується постійною диверсифікацією першої версії веб-сайту закладу;
- *доступності* – характеризується вдалим дизайном, змістовністю, розбірливістю, читабельністю;
- *простоти як принципу побудови сайту* – полягає у представленні складних процедур лаконічним поясненням (наприклад, представлення правил вступу до закладу);
- *цілісності* – проявляється у використанні однакових мов програмування, CMS-платформ та шаблонів

проектуювання й адміністрування, що в кінцевому підсумку сприяє високій функціональності сайту;

- *сервісного підходу* – виражається через зв'язок реального та віртуального світу, постійний моніторинг потреб користувачів та створення додаткових сервісів на сайті, що задовольнятимуть ці потреби.

Використовуючи сучасні технології створення сайтів, з'явилася можливість відслідковувати поведінку відвідувачів сайту і на основі цієї статистики проводити більш ефективне обслуговування сайту та його модернізацію.

Покладені в основу створення сайту окреслені вище критерії та принципи дали змогу створити динамічний веб-ресурс із високим ступенем функціональності, керування яким відбувається за допомогою системи управління контентом. При цьому кожна сторінка динамічного веб-сайту створюється на основі інформації, що зберігається в базі даних або зовнішньому файлі (див. рис. 1).

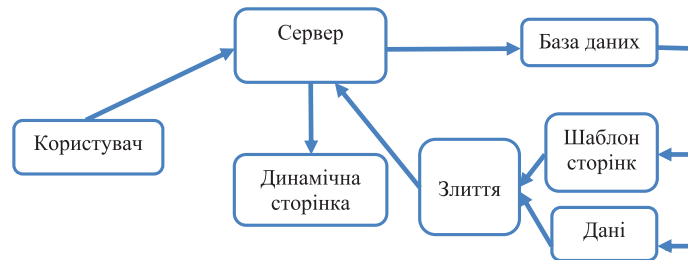

Рис. 1. Схема динамічного веб-сайту

Таким чином, структура сайту набуває змішаного типу, адже поряд із послідовним типом задіяно ієрархічну та мережеву конструкції. Така структура дозволяє користувачеві швидко пройти сайт у вільній формі, «рухаючись» розділами та категоріями інформаційної архітектури, ознайомлюючись із необхідною інформацією й не відчуваючи при цьому жодного дискомфорту.

Розробляючи структуру веб-сайту Рівненської медичної академії, нами було проаналізовано сайти

вітчизняних ЗВО із найвищими рейтингами, а також ураховано безліч рекомендацій щодо створення сайтів. На основі цих досліджень було сконструйовано інтерфейс, змістове наповнення сторінок, а також підібрано найбільш функціональну структуру сайту Рівненської медичної академії (див. рис. 2). Таким чином, на сьогодні сайт є двомовним, головна сторінка (див. рис. 3) завантажується українською мовою, з якої через графічне посилання можна перейти на англomовну версію.

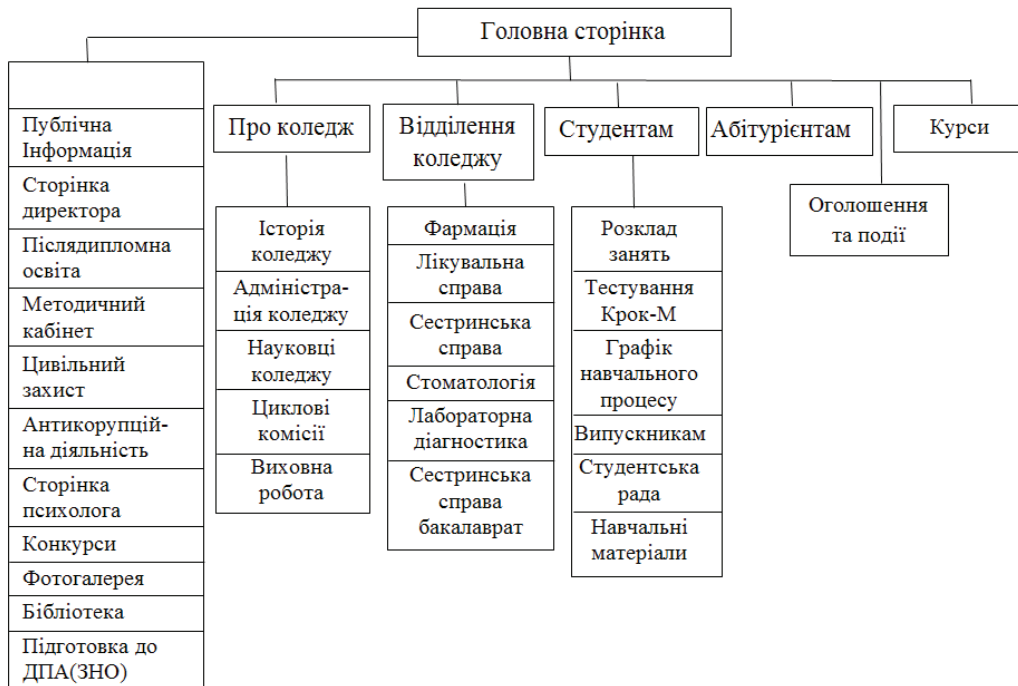

Рис. 2. Структура веб-сайту Рівненської медичної академії

Рис. 3. Головна сторінка веб-сайту Рівненської медичної академії

Нині кожен ЗВО, який розраховує на збільшення кількості абітурієнтів, має власний веб-ресурс та використовує його для реклами власного потенціалу та освітніх можливостей із метою залучення майбутніх студентів і створення позитивного іміджу закладу.

Формування позитивного іміджу навчального закладу в потенційних споживачів освітніх послуг має розпочинатися з організації роботи з абітурієнтами, їх батьками, а також підприємствами, медичними установами та іншими освітніми закладами. Поряд із цим важливим є розуміння того, що просування освітніх послуг повинно проводитися спільно із позиціонуванням МЗВО як виробника освітнього продукту у поєднанні із заходами щодо підтримки іміджу й автентичності. При цьому колектив закладу завдяки веб-сайту прагне позиціонувати себе як заклад, який:

- надає студентам можливість отримати повноцінну медичну освіту, що відповідає сучасним вимогам та є затребуваною на ринку праці;

- здатен формувати професійну ідентичність сучасного медичного працівника;

- створює умови для науково-дослідної діяльності студентів і викладачів;

- приділяє увагу розвитку креативних здібностей студентів, їх фізичній підготовці та збереженню здоров'я;

- надає студентам можливість жити цікавим і насиченим життям;

- готовий до співпраці із лікувальними установами, громадськими організаціями, науковими спільнотами.

Оскільки нами, крім інших, було поставлено завдання провести дослідження впливу інформаційного наповнення веб-сайту на процес формування професійної ідентичності майбутніх медичних працівників, вважаємо за доцільне сформулювати власне розуміння даного поняття.

Професійна ідентичність медичного працівника, на нашу думку, – це глибоке усвідомлення власної

приналежності до обраної професії, відповідності критеріям, що визначені особливостями даної професії, відповідності власного рівня професійної компетентності з ідеалом кваліфікованого медичного працівника.

Із метою вивчення впливу контенту веб-сайту РМА нами шляхом анкетування студентів денної та вечірньої форм навчання було проведено дослідження. Аналіз анкетування показав, що 100% студентів денної та 96% вечірньої форм навчання постійно відвідують веб-сайт академії, зокрема найчастіше відвідуваними розділами є «Студентам» й «Оголошення і події», а найменш відвідуваними – «Післядипломна освіта» і «Методичний кабінет». 100% студентів денної та вечірньої форм навчання найбільш корисними для студента вважають такі розділи сайту, як «Підготовка до ДПА (ЗНО)» та «Студентам».

На запитання «Чи ознайомилися Ви з історією медичної академії, що висвітлена на сайті?» 95% студентів першого року навчання відповіли ствердно, 2% – знають історію закладу з інших джерел. Усі студенти випускних курсів хоча б раз прочитали історію академії від початку до кінця.

На запитання «Чим корисна для Вас інформація найчастіше відвідуваних розділів сайту?» 87% респондентів вказали на наявність інформації, що пов'язана із освітнім процесом.

На запитання «Якою б інформацією Ви насамперед наповнили сайт академії?» 100% студентів вечірньої та 96,5% денної форм навчання зауважили, що бажають, аби зріс обсяг навчальної інформації (лекції, вправи, тести, презентації тощо) зі спеціальних дисциплін; 77% опитаних запропонували частіше здійснювати оновлення новин, а також ширше їх висвітлювати.

На запитання «Які зміни чи доповнення, на Вашу думку, необхідно впровадити у структурі сайту?» 60% опитаних запропонували створити «Медичний форум», а 20% не відмовилися б від перегляду навчальних відеофільмів та відеозаписів лекцій, розміщених на сайті.

Зважаючи на результати анкетування, варто зазначити, що роль офіційного веб-сайту Рівненської медичної академії у формуванні професійної ідентичності медичного працівника, починаючи від етапу вибору ним професії до закінчення закладу освіти, беззаперечна. Однак не варто зупинятися на досягнутому, слід удосконалюватися, шукати нові ідеї та нові наукові підходи до подальшого вивчення та реалізації.

Висновки. Таким чином, роль офіційного веб-сайту Рівненської медичної академії як інформаційного ресурсу надзвичайно важлива. Він забезпечує формування професійної ідентичності майбутнього медичного працівника, впливаючи на професійне самовизначення як абітурієнтів, так і студентів. Зважаючи на те, що професійна ідентичність медичного працівника перебуває в тісному взаємозв'язку із його загальною культурою, системою цінностей, рівнем професіоналізму та ступенем компетентності, якість контенту сайту вимагає особливого підходу до його наповнення, адже правильно підібраний контент сприяє не лише популяризації закладу, рекламі його освітніх послуг, а й формуванню позитивного іміджу та конкурентоздатності, що в кінцевому підсумку підвищує мотивацію як студентів, так і викладачів. Потреба студентів постійно відвідувати веб-сайт закладу та знаходити тут важливу для себе

інформацію (фахову, вузькоспеціалізовану, навчальну, науково-дослідницьку) переконує, що вони відчують приналежність до системи охорони здоров'я, ідентифікують себе майбутніми медичними працівниками, які не лише готові в майбутньому надавати якісні медичні послуги, а й продовжувати навчання в умовах інформаційного суспільства.

Подальші розвідки в даному напрямі плануємо спрямувати на вивчення впливу форуму офіційного веб-сайту на формування комунікативної компетентності майбутніх медичних працівників середньої ланки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Денисенко М. П. Інформаційне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства / М. П. Денисенко, Т. С. Голубева, І. В. Колос // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку : [зб. наук. пр.] / відповід. ред. О. Є. Кузьмін. – Л. : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. – № 647. – С. 43–49.
2. Евдокимов Н. В. Основы контентной оптимизации. Эффективная интернет-коммерция и продвижение сайтов в Интернет. – М. : ООО «И. Д. Вильямс», 2007. – 160 с. : ил.
3. Информатика. 10 клас. Повні уроки [Електронний ресурс]. URL: <http://edufuture.biz> (дата звернення: 16.11.2018).
4. Кононець Н. В. Веб-сайт як інформаційний ресурс навчального закладу – крок до якісної освіти / Н. В. Кононець // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2016. – № 1. – С. 21–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/komp_2016_1_4 (дата звернення: 10.12.2018).
5. Лукашук М. М. Роль офіційного веб-сайту медичного коледжу у професійній орієнтації потенційних абітурієнтів [Електронний ресурс] / М. М. Лукашук, В. І. Лукашук // Вісник Черкаського університету: [зб. наук. ст.] / МОН України ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – Вип. 18. – С. 80–85. – (Серія «Педагогічні науки»). URL: <http://ped-ejournal.edu.ua/article/view/1139/1231> (дата звернення: 09.01.2019).
6. Пелешин А. М. Позичування сайтів у глобальному інформаційному середовищі / А. М. Пелешин. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2007. – 259 с.
7. Проникновение Интернета в Украине [Электронный ресурс]. URL: https://inau.ua/sites/default/files/file/1811/dani_ustanovchih_doslidzen_iii_kvartal_2018_0.pdf (дата звернення: 12.01.2019).
8. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» від 15.05.2013 № 386-р [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p> (дата звернення: 15.01.2019).
9. Словник. UA : портал української мови та літератури [Електронний ресурс]. URL: <https://www.slovnyk.ua> (дата звернення: 15.01.2019).
10. Что такое контент? // Школа интернет-маркетинга [Электронный ресурс]. URL: <https://marketing.dp.ua/k/content> (дата звернення: 22.01.2019).

Дана надходження до редакції: 25.01.2019 р.